

Jyväskylän yliopisto, historian laitos

Verkkokeskustelulla tuettu massaluento

Jari Ojala

Jyväskylän yliopisto, Historian laitos

TieVie-koulutuksen seminaari 16.1.2003 Jyväskylä

Lähtökohtia

- ”Johdatus historiatieteeseen” - historian perusopintojen massaluento (~90 – 120 opiskelijaa)
- Kurssin yleiset tavoitteet:
 - Kehittää teoreettista ajattelua
 - Perehdyttää tieteelliseen ajatteluun
 - Perehdyttää historiatieteen keskeisiin käsitteisiin ja käsityksiin
 - Esitellä historiantutkimuksen keskeisimpiä suuntauksia
- Toteutus 2001 ja 2002: luento ja sitä tukeva verkkokeskustelu WebCT-oppimisalustaa käyttäen

Vuorovaikutteisuus

- Vuorovaikutteisuuden lisääminen opiskelijoiden toive aikaisemmilta vuosilta
 - Käsitellään tieteen perusteisiin liittyviä, mielipideperusteisia asioita
- Vuorovaikutteisuus useilla tasoilla
 - Opiskelijoiden välillä (ryhmätyöskentely), opiskelija-opettaja
- Keskeistä luennon ja verkkokeskustelun linkittyminen toisiinsa
- Keskustelun kasvottomuus koettiin palautteessa ongelmalliseksi

Mittasuhteet...

- Hyväksytyt suoritteet: 92 (2001: 92 opiskelijaa)
- Keskeyttäneet/hylätyt: 8 (2001: myös kahdeksan)
- Viestejä keskustelualueelle (WebCT): 1361 (2001: 1096)
- Luettuja viestejä: 17805 (2001: 8917)
- Käynnit WebCT:n sivustoilla: 25119 (2001: 14038)
- Ryhmien lukumäärä: 16 (2001: 25 kpl)
- Keskimäärin kirjoitettuja/luettuja viestejä/käynnit sivustoilla: 12/162/228 (2001: 11/89/141)

Käytännön toteutus

- Luennot (n. 18 h): tiedollinen anti...
- Viivästetty keskustelu: luentoja tukevaa, syventävää ja pohdiskelevää
- Viisi aihepiiriä, kustakin aikaa keskustella noin kaksi viikkoa
 - Aihepiirit linkitetty tiiviisti luentoan ja keskustelua kommentoitiin luennolla (koettiin tärkeäksi – ja puuduttavaksi) – osa arviointia!
 - Kukin keskustelu alkaa maanantaina luennon jälkeen ja päättyy seuraavan viikon perjantaina kello 12.00
- Kurssi-informaatiota WebCT-sivulla (kalenteri)

Ryhmät

- 16 pysyvää vertaisryhmää (á 4 – 5 opiskelijaa, vuonna 2001 25 ryhmää – liian pieniä, ei toiminut)
- Itseohjautuvat ryhmät – opettaja ei juurikaan osallistunut verkossa käytävään keskusteluun
- Aineistot pääosin internetistä, aiheet ja ohjeet luennoilta
- 2 – 3 puheenvuoroa/aihe/keskustelija

Ryhmän työnjaosta

- Ryhmissä vaihtuvat ”keskusteluvastaavat”, jotka myös tekevät yhteenvedon ryhmänsä keskustelusta
- Ryhmän sisäinen vastuu:
 - yksi jäsen (vuorotellen) vastuussa keskustelun käynnistämisestä ja ylläpidosta
 - Aakkosjärjestyksessä ensimmäisestä alkaen!
 - yksi jäsen (vuorotellen) vastaa joka viikko yhteenvedon tekemisestä keskustelun pohjalta (lyhyesti!!)
 - Aakkosjärjestyksessä viimeisestä ensimmäiseen

Keskusteluaiheista

- Henkilökohtaisesta pohdinnasta kohti teoreettisempaa diskurssia, aiheet:
 - 1) Miksi historia kiinnostaa/ei kiinnosta minua
 - 2) Tutkimus ja sukupuoli
 - 3) Tieteen etiikka ja tutkijan moraalit
 - 4) Historian osa-alueet
 - 5) Loppukeskustelu: onko historiasta hyötyä? Samalla vertaisarviona oman ja ryhmän toiminnan pohdinta (ja henkilökohtainen loppuviesti ohjaajalle)
- Aiheet ”räväköitä” ja mielipiteitä herättäviä
- Aineiston valinnassa pyrittiin kiinnittämään huomiota keskustelunherättelyyn

Omia kokemuksia, negatiivisia

- Opettajan työmäärän kasvu
- Tekniset ongelmat: infrastruktuuri kuntoon – olennaisesti parempi tilanne 2002 vrt. 2001
- Opiskelijoiden välinen vuorovaikutus ei aina toiminut
- Keskustelun kasvottomuus koettiin ongelmana (kirjallisen argumentoinnin opetteluun ideaa ei sisäistetty)
- Ryhmien toiminta persoonista kiinni

Omia kokemuksia, positiivista

- Opettajan ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen oleellinen lisääntyminen
- Opiskelijoiden tiedon ja tietämyksen tason ”ymmärtäminen”
- Positiivinen opiskelijapalaute
- Oppiminen ilmiselvästi laadukkaampaa kuin perinteisellä luentokurssilla

Olin läsnä, opetus ja keskustelu (% , N=84)

(suluissa vuoden 2001 tulokset, N=85)

	Opetuksessa	verkkokeskustelu
75—100 %	90 (85)	57 (58)
50—75 %	7 (12)	33 (34)
25—49 %	1 (1)	4 (2)
alle 25 %	0 (1)	4 (1)
eos	1 (1)	2 (5)

Arvioni kurssista (verkkokeskustelu), % (suluissa 2001 tulokset)

	heikko	välttävä	tydyttävä	hyvä	erinomainen	EOS
1) Keskustelun tavoitteiden selkeys	0 (0)	13 (11)	38 (52)	44 (35)	2 (7)	2 (1)
2) Aineistot (oheislukemistot, jaetut monisteet jne.)	0 (0)	0 (4)	38 (29)	56 (61)	6 (6)	0 (0)
3) Opetuksen ja keskustelun kytkeytyminen toisiinsa	0 (0)	7 (4)	29 (35)	58 (39)	6 (21)	0 (1)
4) Verkkokeskustelun mielekkyys (toiko lisäarvoa?)	6 (2)	8 (8)	21 (31)	45 (33)	18 (25)	1 (1)
5) Ohjelmiston käytettävyys (WebCT); toimivuus, mukavuus jne.	1 (2)	5 (6)	13 (16)	48 (51)	32 (25)	1 (0)
6) Koneiden käytettävyys (miten koit tietokoneiden käyttöönsaannin)	7 (15)	19 (27)	25 (19)	20 (24)	26 (14)	1 (1)
7) Laajuus (verkkokeskustelun aiheuttama työmäärä)	0 (2)	7 (11)	35 (40)	51 (41)	6 (6)	0 (0)
8) Verkkokeskustelu vaatimustaso	0 (0)	6 (4)	27 (31)	63 (60)	4 (6)	0 (0)
9) Verkkokeskustelu kokonaisuutena	2 (0)	10 (7)	25 (29)	57 (55)	2 (8)	2 (0)

Käytin tietokonetta, % (suluissa vuoden 2001 tulokset)

a)	Kotona	44 (36)
b)	Yliopistolla	49 (62)
	a. Kirjasto	31
	b. Laitos	42
	c. Muualla yliopistolla (missä?)	12
c)	Muun julkisen palvelun kautta (esim. kaupungin/kunnankirjasto)	21 (26)
d)	Ystävien, sukulaisten yms. luona	17 (20)
e)	Työpaikalla	5 (11)
f)	Muualla	4 (2)
g)	Minulla ei ollut mahdollisuutta käyttää tietokonetta	2 (2)
EOS		0 (0)

Koin ongelmallisena

a)	Tietokoneiden käyttöönsaannin	46 (54)
b)	Ohjelmiston käytettävyyden	4 (13)
c)	Kurssin aiheuttamat kustannukset (esim. puhelinlasku)	5 (1)
d)	ATK-tuen puutteellisuuden	0 (0)
e)	Omat taitoni	6 (13)
f)	Luennolla annetut ohjeet	11 (8)
EOS		32 (25)

Verkkokeskustelun tulevaisuus

a) Haluan jatkossakin vastaavalla tavalla toteutettuja kursseja	77 (71)
b) En koe verkkokeskustelua mielekkäänä oppimismetodina	19 (24)
EOS	4 (7)

Tieto- ja viestintätekniikkataitoni: koen tarvitsevani lisäkoulutusta seuraavilta aloilta

Sähköposti	8	Äänenkäsittely	63
Kirjaston palvelut	15	Tietokannat	38
Tekstinkäsittely	15	Taulukkolaskenta	48
Verkkoviestintä	20	WWW-sivujen teko	67
Käyttöjärjestelmät	35	EOS	12
Kuvankäsittely	54		

Loppumietteitä

- Oppivatko opiskelijat todella?
- Hyvällä keskustelijalla etulyöntiasema?
- Ohjeistukseen kiinnitettävä edelleen huomiota
- Kurssin tavoitteet (niin pedagogiset kuin tiedollisetkin) selkeästi esiin heti kurssin alussa: motivointi!
- Opettajan ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen oleellinen lisääntyminen
- Oppiminen ”laadukasta”